Europa-Parlamentet
2024-2029

Økonomi- og Valutaudvalget

2024/2054(INI)

22.10.2024

UDKAST TIL BETÆNKNING

om Den Europæiske Centralbank – årsberetning 2024
(2024/2054(INI))

Økonomi- og Valutaudvalget

Ordfører: Anouk Van Brug

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 9

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA 10

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om Den Europæiske Centralbank – årsberetning 2024
(2024/2054(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til Den Europæiske Centralbanks (ECB's) årsberetning for 2023,

– der henviser til ECB's feedback af 18. april 2024 på input fra Parlamentet som led i dets beslutning om ECB's årsberetning for 2022,

– der henviser til statutten for Det Europæiske System af Centralbanker (ESCB) og ECB, navnlig artikel 2, 15 og 21,

– der henviser til artikel 123, stk. 1, artikel 125, artikel 127, stk. 1 og 2, artikel 130, artikel 282, stk. 2, og artikel 284, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til artikel 3, 13 og 119 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),

– der henviser til de makroøkonomiske fremskrivninger for euroområdet fra Eurosystemets personale af 7. marts 2024, 6. juni 2024 og 12. september 2024,

– der henviser til ECB's Styrelsesråds afgørelser af 25. januar 2024, 7. marts 2024, 11. april 2024, 6. juni 2024, 18. juli 2024, 12. september 2024 og 17. oktober 2024,

– der henviser til Eurostats inflationsskøn af 17. oktober 2024,

– der henviser til Kommissionens økonomiske forårsprognose 2024, der blev offentliggjort den 15. maj 2024,

– der henviser til Den Internationale Valutafonds (IMF's) rapport om de verdensøkonomiske udsigter fra oktober 2024,

– der henviser til de monetære dialoger af 15. februar 2024 og 30. september 2024 med ECB's formand, Christine Lagarde,

– der henviser til sin afgørelse af 1. juni 2023 om ordninger i form af brevveksling mellem Europa-Parlamentet og ECB om strukturering af praksis for interaktion på centralbankområdet[1],

– der henviser til ECB's Styrelsesråds godkendelse af instrumentet til beskyttelse af den pengepolitiske transmission (TPI) af 21. juli 2022,

– der henviser til Kommissionens forslag af 28. juni 2023 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af den digitale euro (COM(2023)0369),

[1] Vedtagne tekster, P9_TA(2023)0214.

– der henviser til ECB's første statusrapport af 24. juni 2024 om forberedelsesfasen af projektet om en digital euro,

– der henviser til ECB's fire statusrapporter af 13. juli 2023, 24. april 2023, 21. december 2022 og 29. september 2022 om undersøgelsesfasen af projektet om en digital euro,

– der henviser til revisionen af ECB's pengepolitiske strategi, der blev iværksat den 23. januar 2020 og afsluttet den 8. juli 2021, og til den kommende vurdering af den pengepolitiske strategi for 2025,

– der henviser til revisionen af ECB's operationelle ramme, der blev offentliggjort den 13. marts 2024,

– der henviser til ECB's årsberetning om euroens internationale rolle fra juni 2024,

– der henviser til resultaterne af ECB's første stresstest af cyberrobusthed nogensinde af 26. juli 2024,

– der henviser til offentliggørelsen af den reviderede kapitalkravsforordning[2] (CRR III) og kapitalkravsdirektivet[3] (CRD VI) i Den Europæiske Unions Tidende den 19. juni 2024,

– der henviser til resultaterne af ECB's klimastresstest af 8. juli 2022,

– der henviser til ECB's opdatering af miljøredegørelsen 2024,

– der henviser til forretningsordenens artikel 142, stk. 1,

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Økonomi- og Valutaudvalget (A10-0000/2024),

A. der henviser til, at ifølge de makroøkonomiske fremskrivninger for euroområdet fra Eurosystemets personale fra september 2024 nåede inflationen i det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) op på 1,7 % i euroområdet i september 2024;

B. der henviser til, at HICP-inflationen forventes at stige noget i sidste kvartal af 2024, inden den falder til 2,2 % i 2025 og 1,9 % i 2026[4];

C. der henviser til, at ECB's hovedformål er at fastholde prisstabiliteten, som den har fastsat til et inflationsniveau på 2 % på mellemlang sigt;

D. der henviser til, at ECB er politisk uafhængig, hvilket betyder, at hverken Den Europæiske Unions (EU's) institutioner og agenturer eller medlemsstaternes regeringer søger at påvirke ECB;

E. der henviser til, at politisk uafhængighed forudsætter, at ECB undlader at træffe politiske beslutninger;

---

[2] EUT L 1623, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj.
[3] EUT L 1619, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj.
[4] https://www.ecb.europa.eu/press/projections/html/ecb.projections202409_ecbstaff~9c88364c57.da.html#toc6.

F. der henviser til, at artikel 123 i TEUF og artikel 21 i statutten for ESCB og ECB forbyder monetær finansiering af regeringer;

G. der henviser til, at afdrag på hovedstolen af forfaldne værdipapirer, som er købt under programmet til køb af aktiver (APP) og fra januar 2025 under opkøbsprogrammet på foranledning af den pandemiske nødsituation (PEPP), ikke længere alle geninvesteres;

H. der henviser til, at euroen er den næstvigtigste valuta på verdensplan og halter betydeligt bagefter den amerikanske dollar på trods af euroområdets økonomiske størrelse i den globale handel;

I. der henviser til, at ECB står til ansvar over for Parlamentet som den EU-institution, der repræsenterer EU's borgere;

Generelt overblik

1. glæder sig over ECB's rolle med hensyn til at sikre monetær stabilitet; understreger, at ECB er den institution, der er ansvarlig for at fastholde prisstabilitet i euroområdet;

2. understreger, at ECB's lovbestemte uafhængighed som fastlagt i traktaterne er en forudsætning for indfrielsen af dens mandat;

3. fremhæver betydningen af ECB's politiske uafhængighed, som bør forblive uberørt; understreger, at denne uafhængighed kræver, at ECB til gengæld undlader at træffe politiske beslutninger;

4. anerkender ECB's bestræbelser på at bringe inflationen ned på et niveau, der svarer til dens mål på 2 % på mellemlang sigt;

5. beklager, at inflationsniveauet fortsat ligger over ECB's mål på 2 % i nogle medlemsstater; understreger, at inflationen mindsker købekraften for faste indkomster, opsparinger og pensioner, og at den forvrider prisernes signalfunktion, der sikrer en effektiv ressourceallokering;

6. beklager, at kerneinflationen fortsat er høj, idet kun to medlemsstater i euroområdet indberettede kerneinflationsrater på under 2 % i september 2024;

7. advarer ECB mod fristelsen til at sænke rentesatserne for hurtigt i betragtning af risikoen for, at inflationsniveauet kan begynde at stige igen; understreger, at ECB selv forventer en midlertidig stigning i inflationsniveauet i sidste kvartal af 2024, da tidligere kraftige fald i energipriserne ikke længere indgår i den årlige inflation;

8. minder om, at Den Økonomiske og Monetære Union forudsætter en robust finanspolitik i medlemsstaterne for at kunne reagere på eksterne chok;

9. minder om, at en forsigtig finanspolitik i medlemsstaterne kan supplere ECB's bestræbelser på at holde inflationen nede; fremhæver, at håndtering af uforholdsmæssigt store offentlige underskud og gældsniveauer er afgørende for at opretholde en stabil økonomi og bæredygtig vækst;

10. udtrykker bekymring over de høje niveauer af offentlig gæld og underskud i medlemsstaterne og de risici for finanspolitisk dominans, som dette indebærer;

Pengepolitik

11. glæder sig meget over, at den samlede inflation er faldet fra sit højdepunkt på 10,6 % i oktober 2022 til 1,7 % i september 2024;

12. glæder sig over faldet i kerneinflationen fra dens højdepunkt på 7,6 % i marts 2023 til 2,7 % i september 2024, men udtrykker sin bekymring over dens historiske og vedvarende høje niveau;

13. beklager, at det har taget ECB mere end tre år at opnå et inflationsniveau, der svarer til målniveauet på 2 %;

14. understreger, at ECB reagerede sent, da inflationen begyndte at stige i januar 2021 og oversteg målniveauet på 2 % i juli 2021; minder i denne forbindelse om ECB's vurdering af, at inflationen kun forventedes at være midlertidig;

15. opfordrer ECB til grundlæggende at revidere og forbedre sine modeller og deres rolle i den politiske beslutningsproces i lyset af modellernes undergennemsnitlige effektivitet i de senere år;

16. støtter ECB's beslutning om at reducere sine programmer for opkøb af aktiver i betragtning af overskudslikviditeten på markedet og den faldende inflation;

17. understreger, at ECB's opkøbsprogrammer er ukonventionelle politikker, der økonomisk set udgør monetær finansiering, hvilket er forbudt i henhold til artikel 123, stk. 1, i TEUF, hvis ECB ikke nedbringer sin balance; opfordrer derfor ECB til gradvist at reducere størrelsen af sin balance;

18. beklager oprettelsen af instrumentet til beskyttelse af den pengepolitiske transmission (TPI) i juli 2022; opfordrer ECB til at respektere ikke blot det retlige forbud mod monetær finansiering, men også dets økonomiske betydning; understreger i denne forbindelse, at selektivt opkøb af statsgæld udgør monetær finansiering af en EU-medlemsstat;

19. understreger, at forskellige rentesatser i euroområdet generelt skyldes forskellige risikopræmier på statsobligationer; understreger, at opkøb under TPI blot ville skjule symptomerne på en løs finanspolitik; opfordrer medlemsstaterne til at føre ansvarlige finanspolitikker og sikre bæredygtige gældsniveauer;

Den digitale euro

20. glæder sig over ECB's fremskridt med projektet om en digital euro og den løbende dialog med Parlamentet; fremhæver de forventede fordele såsom øget strategisk autonomi, forbedret finansiel inklusion og tilgængeligheden af et offline backupbetalingssystem;

21. gentager, at den digitale euro bør tjene som et supplement til fysiske kontanter, at den ikke bør erstatte kontanter fuldstændigt, og at kontanter til enhver tid bør være tilgængelige;

22. understreger behovet for en kompensationsmodel for banksektoren, som har til opgave at gennemføre projektet om en digital euro i praksis;

23. opfordrer ECB til at tage behørigt hensyn til privatlivets fred i forbindelse med den digitale euro og understreger, at dens udvikling bør blive en guldstandard med hensyn til privatlivets fred for andre finansielle institutioner;

Sekundære mål

24. opfordrer ECB til at afstå fra at træffe politisk motiverede beslutninger og til at holde sig til sit mandat om at fastholde prisstabilitet; understreger, at overskridelsen af dette mandat berører centralbankens politiske uafhængighed;

25. understreger, at ECB's sekundære mål bedst nås, når det frie marked fungerer i et stabilt makroøkonomisk miljø baseret på forudsigelige prisniveauer, der tilskynder til investeringer;

26. understreger, at ECB bør forhindre forvridninger i prisernes signalfunktion i betragtning af denne funktions rolle med hensyn til at sikre en effektiv ressourceallokering; opfordrer ECB til at vurdere, i hvilket omfang klimaændringerne påvirker dens evne til at fastholde prisstabilitet;

27. insisterer på, at ECB respekterer princippet om markedsneutralitet i alle sine pengepolitiske operationer; beklager, at ECB's indsats for at dekarbonisere sine erhvervsobligationsbeholdninger ikke har fulgt en markedsneutral tilgang pr. definition;

28. opfordrer ECB til at anvende alle sine tilgængelige værktøjer til at sikre, at bankerne tager klimarisici alvorligt for at modvirke de finansielle risici, som klimaændringerne medfører;

Andre aspekter

29. understreger, at en styrkelse af euroens internationale rolle vil føre til lavere rentesatser i euroområdet, en styrkelse af EU's status på den internationale scene og øget makroøkonomisk stabilitet;

30. opfordrer ECB til at overveje at styrke euroens internationale rolle med henblik på at gøre den mere attraktiv som reservevaluta og støtte markedsdrevne ændringer i denne retning;

31. glæder sig over ECB's opmærksomhed på risikoen for cyberangreb; opfordrer ECB til at garantere det monetære systems sikkerhed for brugerne, navnlig i lyset af den igangværende geopolitiske udvikling;

32. glæder sig over færdiggørelsen af Basel III-rammen, da den vil styrke banksektorens modstandsdygtighed;

33. støtter ECB's mål om at øge andelen af kvinder ved at opmuntre kvinder til at gøre karriere på dette område; bifalder derfor initiativer såsom ECB's stipendium "Women in Economics";

°

° °

34. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og Den Europæiske Centralbank.

BEGRUNDELSE

I løbet af de seneste fire år har Den Europæiske Union kæmpet med usædvanligt høje inflationsniveauer. Stigende energipriser har haft en kaskadevirkning på økonomien, hvilket har ført til stigende forbrugerpriser. Som den institution, der har til opgave at fastholde prisstabilitet i euroområdet, bærer Den Europæiske Centralbank (ECB) ansvaret for at løse dette problem og fremme en hurtig tilbagevenden til stabile priser. Det tog imidlertid centralbanken over tre år at bringe inflationen tilbage til det normale niveau. Dette er i modsætning til USA, hvor Federal Reserve formåede at kontrollere inflationen hurtigere.

Det seneste fald i både det harmoniserede forbrugerprisindeks (HCIP) og kerneinflationen er bestemt opmuntrende. Ikke desto mindre er det vigtigt at bemærke, at ECB's første reaktion var forsinket og ubeslutsom, hvilket gjorde det muligt for inflationen at stige mere end nødvendigt. Det er klart, at dens modeller har underpræsteret i de seneste år og grundlæggende bør revurderes og forbedres. Da inflationsniveauet nu er normaliseret, er det bydende nødvendigt, at ECB reducerer sine opkøbsprogrammer, som reelt har udgjort monetær finansiering gennem ukonventionelle politikker. Selv om disse programmer var lovlige, bør ECB følge ånden i EU-traktaten, som forbyder monetær finansiering af europæiske regeringer.

På et mere grundlæggende plan understreger ordføreren betydningen af centralbankens uafhængighed. For at forhindre politisk indblanding i dens mandat til at opnå prisstabilitet har centralbanken fået lovbestemt uafhængighed. Denne autonomi gør det muligt for ECB at fokusere på sine mål uden pres udefra, hvilket nødvendiggør, at den afholder sig fra at træffe politiske beslutninger. Ordføreren mener, at dette princip er afgørende for at sikre integriteten af den fælles valuta og udstederen heraf. I praksis gælder dette for ECB's sekundære mål, som har til formål at støtte Den Europæiske Unions bredere mål. Det er af afgørende betydning, at ECB forfølger disse mål uden at gå på kompromis med sit primære fokus på prisstabilitet eller bukke under for politiske motiver. Ordføreren mener, at ECB derfor bør begrænse sig til at fremme et stabilt makroøkonomisk miljø, der er kendetegnet ved lave og forudsigelige inflationsniveauer.

Desuden gør ECB fremskridt med hensyn til den digitale euro. Dette initiativ giver klare fordele, herunder øget strategisk autonomi og forbedret finansiel inklusion. Det er imidlertid vigtigt at understrege, at den digitale euro bør supplere og ikke erstatte fysiske kontanter.

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØRENEN HAR MODTAGET INPUT FRA

Ordføreren erklærer på eget ansvar ikke at have modtaget input fra nogen enhed eller person, der skal nævnes i dette bilag i henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen.